

Mitt i staden, Mitt i världen

Världens intresse för kubansk konst (och liv) har aldrig varit större. Med 12:e Konstbiennalen 22 maj till 22 juni förvandlades hela Havanna till friluftsgalleri. Årets Biennial fanns överallt, från Gamla Stans trånga kvarter ut i modernas stans och förorternas grannskap. Konst och uppträdanden av alla de slag fyllde gator och torg.

Temat har varit att införliva en blandning av konstformer i gaturummet och den kubanska kulturen. Besökarna utflykter i staden, runt till alla olika platser, kunde vidga och fördjupa upplevelsen av både konsten och samhällslivet.

Förväntansfull stämning i GamlaHavanna

Där, i Biennalens högkvarter, vimlade det av konstnärer, studenter, volontärer och kuratorer som fixade in i det sista på öppningsfredagen. De många utländska samlarna och journalisterna är visat omvärldens stora intresse för Kuba, kulturen och konsten, som efter Castros och Obamas decemberöverenskommelse öppnats mer än tidigare också för de som kommer från USA.

Bellas Artes – De Sköna Konsterna.

Kubas Nationalmuseum "Museo de Bellas Artes", på gränsen till Gamla Havanna, var samlingsplats på fredagskvällen 22 maj för upplädda dignitärer på öppningen av Wild Noise - Vilt Oväsen – av en samling från Bronx Konstmuseum, det första utbytet mellan konstmuseer i USA och Kuba på 50 år. Kubanska samlingarna ska visas i Bronx 2016.

Den kubanska konsten är naturligtvis vad många utländska besökare kommer för. Och där finns på "Bellas Artes" en fantastisk samling av kubansk konst sedan 1900-talets början, med världsnamn inom modernismen som Wifredo Lam, senare enastående konstnärer som informationsblockaden utestängt från världen, som René Portocarrero, Amelia Peláez, Antonia Eiriz och en generation som kunnat bryta igenom internationellt på 2000-talet, som Manuel Mendive, Roca, Tania ?, Tomás Sánchez, med flera som nått högt på världsmarknaden.

La Cabaña, Katedralstorget och Casa Blanca

Tidigare biennaler har haft sitt centrum i La Cabaña, den gamla fästningen på andra sidan Havannabukten, där kaserngården omvandlats till park med målningar, skulpturer och uppträdanden i de gamla valven. Där fanns nu också ett banbrytande projekt med Kuba-kubanska och Miamikubanska konstnärer. Med stöd att en förmögen konstsammlare i Miami har de under ett år gjort studiebesök hos varandra, hållit konferenser och debatter. Och nu visade dessa 250 kubanska konstnärer upp sina verk i ett

Rachel Valdés' blå jätteglasskub fascinerade med sina speglingar i alla väderstreck

projekt kallat Zona Franca.

På Katedralstorget framträdde den italienska artisten Michelangelo Pistoletto med ett spektakel kallat Tredje paradiset, med en speciell mening för Kuba, är det dit de är på väg nu?

I den lilla staden Casa Blanca på andra sidan bukten hade Daniel Buren från Frankrike tagit sig an den gamla, förfallna järnvägsstationen som han "uppggraderade" med vertikala band i olika färger.

Malecon – Havannabornas favorit

Hela Havanna verkade ha varit på invigningen av den utställning som tog hela strandvägen Malecon i besittning. Många tusentals kubaner och utländska turister – varav många på av USA tillåtna "studieresor" - tog förtjusta del av spektakel, skulpturer, installationer och hela den fantastiska miljön från Maceoparken i öster via fästningen La Punta vid nerfarten till tunneln under Havannabuktens inlopp och vidare mot USAs Intressekontor, sedermera Ambassad, i väster.

60 konstnärer från Mexiko, Spanien, Bolivia, Marocko, Tyskland, USA med flera - och Kuba - hade förvandlat denna mångfiliga bilväg till ett konstparadis, med över 500 verk. Det var konst som ville förföra, roa och engagera barn och vuxna, med mötesplatser och samtal, inom och mellan konsten och publiken, om historia och framtid. Barnen uppmuntrades att ta på och klättra på skulpturer, medan de vuxna kunde njuta av improviserade konserter, jazz och rumba om vartannat.

"Det är som ett jättestejn" sa en turist från USA. "I USA skulle allt skulpturer varit skyddade med rep, inte röra!"

Liknande ut- och tillställningar förekom runt om i Storhavanna. Över tusen konstnärer från 44 länder hade förvandlat hela metropolen till en jätteutställning i det fria - för konsten och mänskligheten. Både "traditionell" konst och mycket kontroversiell, både i uttryck och innehåll.

Opera om "Världens vackraste konstakademi"

Biennalen galaöppning ägde rum på Kubas världsberömda konstskola i Cubanacan, med premiären på en ny opera, om skolans historia. Den börjar med Fidel Castros och Che Guevaras besök på den stora golfbanan i Cubanacan, då övergiven av överklassen som dragit till Miami. Det oerhört natursköna området gav Fidel idén att skapa "Världens vackraste konstakademi" (se Kuba 1.2013).

Operan berättar om skolans skiftande öden från grundandet till den upprustning som pågår sedan några år. I den revolutionära atmosfär som rådde på 60-talet ville arkitekterna skapa en helt ny arkitektur, som sedan kritiserades för att vara dyr, ofunktionell och otidsenlig, för att på 2000-talet höjas till skyarna som ett arkitekturens världsarv. Oavsett har byggnaderna under alla år varit plantskola för Kubas bildkonstnärer, musiker, skådespelare och dansare, som nått den världsklass som Havanna-Biennalen är ett uttryck för. Operan sattes upp utomhus, i parken mellan de arabiskt-katalanskt inspirerade fantasieggande byggnaderna.

Till höger, Jätteskulpturen "Våren" av Rafael M. San Juan Nedan Brooklynkonstnären Parlás murfragment: "som grottmålningar för att bekräfta existensen i tid och rum".

Från 44 länder, varav 10 från Europa och USA,

Afghanistan, Albanien, Algeriet, Argentina, Aruba, Barbados, Belgien, Brasilien, Colombia, Congo, Curacao, Chile, Dominikanska Republiken, Finland, Frankrike, Guadelupe, Guatemala, Indien, Italien, Jamaica, Kanada, Kenya, Kuba, Martinique, Mexiko, Nederländerna, Nicaragua, Nigeria, Norge, Panama, Peru, Puerto Rico, Senegal, Sydafrika, Sydkorea, Spanien, Schweiz, Tunisien, Tyskland, Uruguay, USA, Venezuela, Österrike,

Sedan Andra Havannabiennalen 1986 har konstnärer från Afrika, Asien och Mellanöstern deltagit. Se även Kuba nr 3 2012, 11e Havannabiennalen